

Szerkesztőség iroda:
Csik-Szereda
Molnár József ügyvéd
irodájában.
hová küldendő a lap szellemi
részét illető minden köz-
lemény.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése.
hova az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI
HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítatnak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartási díjak
sorunként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Megjelenik minden szerdán.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MOLNÁR JÓZSEF.

Egyes lap ára 10 kr.

A politikai kiegyezés huzódásának bajai.

Deák Ferencz nagy szellemét találó adomái, elmés mondatai is kiválóan jellemezték. Ezek gyakran oly igazságokat fejeztek ki, melyek hű kritikái voltak egy-egy rendszer jelenének, sőt jövőjének.

Nagyszerű igazság van azon elmés hasonlatában is, melyet az ő pajtájához fűzve metaphora alakban mondott a birodalomról.

A 60-as években azt mondták neki az osztrák államférfiak: „Mindhiában a rendszer szilárdan tenn fog állani, ha csak különös válságok nem jönnek közbe.” Deák válaszul elbeszélte pajtája történetét, a melyről gazdatisztje, ki az építésben is tekintély volt, azt a szakértő véleményt adta, hogy még soká fennállhat, ha a szél nem fúj. „De mikor oly sokszor fúj!” mondá Deák.

Van-e szűnet a levegő mozgásában, a tengerek zajlásában? Ép oly kevésbé van szűnet és nyugalom az államok életében, a nemzetek fejlődésében. Szélre, fergegre, viharra minden perczen készen lehetnek az államok. Ha kívülről nem is tör be a politikai vihar, kitörhet az a birodalom határai közt. Ép úgy, mint most a bécsi rájrártban.

Ebből oly viharoska keletkezhetik, mely másodpercenként jó hosszú utat tehet meg s Ausztria-Magyarország állami pajtáját ugyan csak megtépdázhatja.

A vihar már jó idő óta kavargó s nincs rá remény, hogy elnyugodjék. Oly idők állottak be, melyeknek fergegei közt rendkívüli erőfejlesztés, önméréklés, józan belátás nyújthatna támaszt az állam épületének. És e támaszt most is csak Magyarországhoz keresik és találják. Legyen ebben áldozatkészség, bölcsesség, lelkesedés; az osztrák sógoroknak meg engedjék át, hogy számító kalmárok lehessenek.

1848-ban még lelkesedtek Magyaror-

szág szabadsága iránt a bécsiek, de ezt már rég elfeledték. Hiába:

„Zum Teufel ist der Spiritus, das Phlegma ist geblieben.“

A fővárosi emberek azt kérdik egymástól, lehet-e már tudni, hogy széna-e hát vagy szalma? A vidékiek még alig várják az ujságokat, hogy megtudják, mi hát az eredmény?

Azonban a sok ide-ide szaladgálásnak, sugás-bugásnak, a miniszterek szóváltásai- és nyilatkozatainak, a hivatalos és félhivatalos lapok vitatkozásainak egy várakozásbeli kínos esztendő után is csak az az eredmény, hogy nincs eredménye.

A politika lázban, izgatottságban tart most mindenkit, s a mi legfőbb baj, hogy minden figyelmet, erőt, tehetséget lekötnek a politikai csatározások és így hát nem is csoda, ha inter arma silent musae, vagyis a béke művei háttérbe szorulnak. A közoktatásügyi miniszter is Bilinczky osztrák miniszterről álmodik, az igazság- és belügy fejeit is Bádni zavarta meg.

Magyarország életkérdései ezalatt pihennek. A székely köztárhelyi bocskorát, előkeresheti vándorbotját s neki indulhat a „nagy kapunak”; az alföldi magyar felöltöhet a rácz ruhát, vagy vigasztalhatja magát a szocializmussal; a tót utazhatik Amerikába, mert most sokkal nagyobb gondot ad mindennél, hogy miképpen lehetne meg egyezni a német sógorral, s miképpen lehetne módját ejteni, hogy mi se maradjunk éhesen s ők is jól lakjanak.

Ha a másik fél is ebből az elvből indulna ki, akkor a türelmetlen állapotnak végét lehetne szakítani; de az osztrákok úgy formulázzák a kívánságukat: „hogy ti mit esztek, ahhoz semmi közünk, de azt kikötjük, hogy mi megehessünk benneteket.”

Furcsa egy házasság is ez az osztrák-magyar közös élet. Mennyi perpatvar, zene-

bona a páros fél között a kasszakulcs miatt. El kellene őket asztaltól választani, próbálna mindegyik külön-külön s a akkor meglátók, melyik kezdi újra a kacsintgatást.

Ott pedig, hol a házasságok veszekednek, a gyermekek éheznek s rongyokban járnak.

Magyarország az ő gyermekeit meg kell becstülje, mert Széchenyiként oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kell bocsátani.

A kormányzás egyetlen percze se fordítsa el figyelmét a magyar néptől. Nagy és nehéz válságok közt él e nép.

Székelyföldön a szegénység, az Alföldön a szocializmus, oly rágódó sebek, melyek a nemzetet életerejében támadják meg.

A Székelyföld bajai között vannak időlegesek és állandóak. Időleges a mostani inaséges esztendő, melynek már látszanak a nyomai. Csikmegye folyamodott orvosáért a kormányhoz, hogy a tavaszra vasuti munkát kapjon a nép. Meglátjuk lesz-e eredménye s lesz-e a kormányférfiaknak erre gondja?

Allandó baja azonban a Székelyföldnek a magyar nyelvi és magyar birtokbeli veszteség.

Pusztul tehát szellemi és vagyoni közkinccsünk. A nyelv és a vagyon jórésze lassanként beolvad a görög kath. oláh elembe.

Vegyünk kezünkbe az iskolások névsorát; az oláh iskolák padjain magyar fiúk ülnek, mert nekik nincsen iskolájuk; a haza, mindnyájunknak édes anyja, őket nem taníthatja az anyanyelvre.

Járjuk be a Székelyföldnek vegyes lakosságú vidékeit; az oláhok között nagyon sok jó magyar hangzású nevek akadunk. Ezek mind a mi veszteségeink.

A magyar hazának nincs pénze állami iskolákra; államháztartása nem bírja meg a népoktatás államosítását; így nem emelheti fel állami épületünknek legerősebb oszlopát,

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A király és a tiz szobor.

A csiksomlyói róm. kath. főgymnasiumnak 1897. nov. 8-én tartott ünnepélyén felolvasta Kassai Lajos.

(Vége.)

E nagy hadvezérek vitéségének örökös Pálffy János gróf, a XVIII. században a magyar politika és hadügy terén a legérdekesebb és a legszerencsésebb alak. Érdekes, mert midőn Mária Terézia trónfoglalása után a magyarországi csapatok fővezérévé nevezetett ki, nemcsak korlátlan hatalommal ruháztatott fel, hanem bizonyos tekintetben királyi helytartói ranggal is. Oly hatáskör, a milyennel sem azelőtt sem azután egyetlen magyar közjogi szereplő sem rendelkezett. Szerencsésnek mondom azért, mert bár két századon át egész nemzetségének legelső erénye az uralkodó ház iránt való törbetetlen hűség, s bár ő maga is hűséges udvari ember úgy annyira, hogy a titkos tanácskozásokra is meghívást kap, mégis teljes mértékben bírja a magyar nemzet bizalmát és tiszteletét.

Mikor Mária Teréziának védelmére az első nemesi fölkelést rendezte s ezen nagy érdemei jutalmául a nádori méltóságot elnyeri, a nemzet osztatlan lelkesedéssel s örömrivalgással kíséri új hivatalába.

A hős hadvezérek dicsőségére igényt nem tart, de a mult idők tiszteletré méltó munkásai között foglal helyet a történész: Béla király névtelen jegyzője, a jogász és szónok: Verbőczy István, s a költő: Tinódi Sebestyén.

A királyi jegyző fénye az őskornak. Kár, hogy névtelen. Munkája: A magyarok viselt dolgai. Latin ugyan, de cziménél és szelleménél

fogva sajátunk és első lapjai hazánk történetének. Bár az újabb kornak tulságosan józankodó kritikájára kevés hitelt ad neki, ez az elszárgult 24 pergamen lap mégis megbecsülhetetlen, mert nemesi származásunk oklevele; ebből tanuljuk meg őseink kiköltözését, vezéreink nevét, a régi magyarok hűségét, ősi szokásait és a honfoglalás nagy munkáját.

Verbőczy István itélő mester az oligarchia ellen viaskodó középemesség szónoka az 1505-iki rákosi országgyűlésen. A hatvani gyűlésen 2 óráig tartó beszédében festette a haza állapotát, a fejérvári országgyűlésen pedig meggyőződése egész erejével ajánlotta a nemzeti király választását. Szapolyai János megválasztásában jelentékeny szerepe volt.

Mint jogtudós magalkotta a magyar törvénytudomány rendszerét „Tripartitum” című óriási munkájában. E könyv a magyar polgári élet és törvénykezés vezérkönyve századokon által; sőt minden időre a magyar jogtörténet és törvénytudomány alapja marad. Irója a hazai, római és birodalmi jogban jártas, a magyar nemzeti alkotmányával, szokásokkal, szellemmel ismeretes lángeszű férfi volt, ki hazafiságért és ékes szólásáért örök emléket érdemel.

Tinódi Sebestyén a vándor dalnok, a lantos diák, a mi Jeremiásunk, ki meghatóan gyszolja és siratja a mohácsi vészt és a haza szomorú állapotát.

A XVI-ik században volt is miért sirnia. Egyszerre három ur parancsolt Magyarországon: Szolimán, Ferdinánd és Izabella. A szegény együgyű nép nem tudja, kinek engedelmességek; a hatalmas urak pedig senki előtt sem akartak fejet baltani. Egyetértés, önzetlenség? Ismeretlen erények.

Ezért zokog, ezért zúg Tinódi. Vándor botot vesz kezébe, mint kesergő és ostorozó proféta járja be a hazát, megrázó erővel korholja a hazafiatlanságot és az erkölcsök meglazulását, majd szomorúan pengeti lantját és mellette meghatóan énekel „Buda veszéséről”, „Török Bálint fogságáról”, „Egervári viadaláról”, „Szondi haláláról”, „Losonczi elestéről” és sok másról.

A hazafias és erkölcsi irányon kívül becsekké teszi ezeket az énekeket szerzőjöknek történetírói őszintesége és pontos értesültsége.

Mélyen tisztelt közönség! Ime, tiz jeles a nemzeti multból.

Mily vázlatos, mily elnagyolt képek! Önök-től kérjek-e bocsánatot, hogy várakozásukkal és a bennem helyezett bizalommal visszaéltem, vagy töletek, ti nagyok, ti dicsők? De ha annyit beszélnek is róluk, hogy háromszor itt lépne meg az esthajnal, még sem volna kimerítve tárgyam, mert e tiz közül, majdnem mindenikről öreg kötetek beszélgetnek. S aztán miért is fáradni velők? Nem követésre méltó példák mindannyian. Néme-lyek követését szükségtelemre teszik a megváltozott viszonyok; másokat pedig nem lehet követni, mert gondviselés szerű lények, kiket testi és szellemi jelességeikkel együtt maguk számára szűlnek a nagy idők, s a kiknek jellemében és tetteiben mutatkozó fenség inkább megrázza és bámulatba ejti az utódot, semhogy ösztöntébrészen lelkében a nagy-példa követésére.

S ha ez így van, miért parancsolt felséges királyom, hogy ők a művészet hatalma által büszke fővárosunk terein megeleveníttessenek?

Azért, mert mind tiszteletré méltók; mert kiki a maga helyén s a maga idejében teljesítette kötelességét. Fejedelemnek és alattvalónak, papnak és tudósnak legelső erénye a felelősség érzete,

mely az épület fennállását nemcsak szélcsendben, hanem fergeteges és viharos időben is biztosítaná.

—S.—S.

— **Az állami adóvégrehajtók** Csik-Szeredában egészen felforgatták az eddigi nyugodt életet. Nincsen ember, ki miattuk vagy pénzért ne szaladna, hogy megfizethesse az adóját, vagy ne bosszankodnék a miatt, hogy azt is adóintéssel fenyegetik, a ki már egyszer befizette az adóját. E tekintetben a városi adókönyvvezetés igen sok esetben oka a zaklatásnak. Volt eset rá, hogy az adózót foglalással fenyegették a végrehajtók, noha az illetőnek adóleírása volt, de vagy az adóhivatal nem küldte le a városra a leírást, vagy pedig a város nem vitte azt keresztül az adófőkönnyben. Mások pedig a befizetést nem írták be és sokszor a félnek adókönyvecskéjébe nem jegyezték be az összes adókat, egyszóval a pénzügyi kormányzásnál egyáltalában az egész országban mindenütt érezhető rendtelenség és kivetési szabálytalanság most érezteti hatását nálunk Csik-Szeredában. Hasonlóan van az illetékekkel is, mert még 8—9 éves illetékek is végrehajtásilag hajtának most be, noha már az régen elévült. Hanem egy dolog felfoghatatlan, nevezetesen akár adót, akár illetéket fizet az ember, minden forint után beszedik a 2 kr végrehajtási illetéket, a mi mégis törvénytelen és igazságtalan is. Mert hisz, ha valahol végrehajtást nem foganatosítanak, ottan az adózótól követelni a végrehajtási illetéket is, az mégis tulmég minden megengedhető pénzügyi fogáson. Panaszok jöttek e tekintetben hozzánk, hogy ezt már a csik-szeredai adóhivatal is praktizálja, a mi ha szokássá kezdene válni, nagyon megterhelné az adózó közönységet jog és törvény nélkül. Ezt ajánljuk a pénzügyi igazgató figyelmébe, ki ha rendet akar is behozni az adóügyi rendezetlenségbe, arra mégis csak ügyeljen fel, hogy ezt a közgei ne a törvények korlátainak áthágásával tegyék.

— **Az ideai rossz termés** már is érezteti a hatását Csikmegyében mindenfelé. A legbiztosabb mutatója ennek az, hogy a fogyasztási adóberők mindenütt panaszkodnak, hogy a fogyasztás terén, különösen pedig a szesz italoknál nagy a visszaesés, a mi természetesen is, mert hisz a kinek nincsen pénze, az nem is ihatik. De a szegénységnek és nyomorúságnak egy másik fokmérője is van és ez az adósság csinálás. A mint halljuk, a megyei alapokat soha sem támadták meg annyira kölcsön kéreésekkel, mint most; sőt akárhány megszavazott kölcsön nem adatik ki, miután a különböző alapoknak nincsen készpénz készletük. Ha azonban ez így van, nem értjük, hogy miért nem adnak el az értékpapirokból annyit, a mennyinek az árán kielégíthető lesz minden kölcsön kérés. Hiszen ebből ketős háson lesz: egyrészt a papir 4 vagy 4 $\frac{1}{2}$ százalékos kamata helyett 8 $\frac{1}{2}$ -osat kap az illető megyei alap, másrészt pedig segítve lesz azon csiki ember szükségén, ki azért fordult az alaphoz, hogy az onnan kapott pénzen segítsen a baján.

— **A csik-szeredai vágóhid** botránnyos állapotáról illetékes helyről azon felvilágosítást nyertük, hogy úgy a városi orvos, mint az állatorvos kötelességükből kifolyólag többször tettek jelentést a város polgármesterének és így a felelősség e te-

a kötelesség tisztelete. A kötelesség állandó tisztelete maga a legnagyobb honfői áldozat. Ez az erény maga a jellem, ez biztosítja a nemzet erejét s teszi a hazát boldoggá!

Akarom, hogy e 10 szobor a már fennálló emlékekkel együtt legyen a letűnt századok küzdélméinek érzébe öntött története, mely naponként figyelmeztessen a magyart, hogy emlékezzék a régi korszakokról, kiknek vitézsége a hazát szerette, kiknek bölcsessége a hazát megtartotta, kiknek hibái a hazát gyakran veszedelmebe ejtették. Ez az érzébe öntött történet fogja naponként ébresztgetni a nemzeti önértéket s figyelmeztetni az ifjú nemzedéket, hogy ha a benne vetett reményeknek, ha ez ország szükségének meg akar felelni, keresztény erényeket kitartó munkasággal, lelkesedést óvatossággal, erőt önmérséklettel, hazaszeretet, hazaismeret és bizalmat a nemzet multjának bölcs számbavételével párosítsa.

Ez a tíz szobor feledteti a mult fájó emlékeit, azokat a szomorú napokat, mikor a konkoly hirtők és a zord idők nem engedték, hogy király és nemzet megértésük egymást. Oh, a közelebbi 300 év történeténk mennyi gyászlapja van! A félreismerés és bizalmatlanság miatt mennyi szép remény ment füstbe, hány nemes törekvés hiúsult meg, mennyi buzgó eszéklés hangzott el hiába, mennyi áldozat és alattvalói hű szolgálat maradt jutalmazatlanul, mennyi vitézi érdem büntetettét bűn gyanánt s az anyagi és szellemi erőnek mily nagy mennyisége volt tértelenségre kárhozható, vagy semmisült meg áldástalan harcban!

Tudatosan óvakodom a részletezéstől; a mai kegyeletlen önnep tiltja, hogy tárgyilagos legyek. A távolabbi mult jalkiáltásait csak halk sóhajásban hallatom, s fátyolba burkolom a haza sebeit, mert urunk és felséges királyunk nyújt balzsamot,

kintében egyrészt őt, másrészt azonban a város képviselőtestületét is terheli, mert hisz végtére is a város nevében és akaratából a képviselőtestület az illetékes faktor. Vigyázzanak tehát a város atyák, ne hogy késedelmeskedésük által olyan költség többletet okozzanak a városnak, mint most az adóvégrehajtásoknál, mert erre nincsen elzárva a lehetőség, mihelyt a közegészségügyi felügyelő erre felé fog jönni.

Nevelő intézetet kell állítani Csikmegyében.

Nevelő intézet terve.

Hatodik közlemény

Figyelmessé kellett tenni az olvasót Csikmegye geographiai egységére, helyzetére, a csikmegyei népoktatás visszamaradt állapotára, ennek okaira, a csiki nép egy és más tulajdonságaira. Továbbá meg kellett indítani a gondolatot azon irányba, hogy állam, egyház és megye a csiki nevelés terén közös érdekekkel bírnak, mert ezek alapjai egy nevelő intézet szükségességének s egyúttal azon tények, melyekből a nevelő intézethez szükségesség elvek és szempontok levonhatók. Most tehát megadható a nevelő intézet tervrajza.

Nem indokolok, mikor a nevelő intézet szerkesztését összeállítom, legfőleg, ha ennek szükségére igen erősen nyilatkozom; egyszerűen elmondom, hogy miként képelem.

A nevelő intézetnek állani kell:

1. Egy elemi népiskolából.
2. Egy gazdasági és ipari irányú polgári iskolából.
3. Egy kereskedelmi iskolából és
4. Egy négy osztályú tanítóképzőből.

Eznek a négyféle iskolának egy nagy egységesített intézetet kellene képeznie, oly formán, hogy a kántor képzés is tökéletesen keresztül vihető legyen.

Hogy miért? Egyszerűen azért, hogy a négyféle iskola teljes egymásra való hatással fejlődjék ki egy nagyszerű népnevelő intézetté. Szükséges volna a polgári iskola mellé oly ipari tanműhely, a mely az elemi iskolát is szolgálja s ezzel kapcsolatosan a tanítóképzőt. A tanító jelölt tanítsa az elemi iskolai tanulót ipari elemi dolgokra. Viszont az elemista alap a tanító jelölt számára, kin magától gyakorolhatja.

Az intézet helye föltétlenül Csik-Szereda, ez álláspont okait bőven kifejtettem e lap hasábjain.

Az intézet egyrésze, az elemi iskola, a polgári iskola és a tanító és kántor képző részben már meg van, csak össze kell állítani, egyedül a kereskedelmi tanfolyam hiányzik.

Csik-Szeredában állami elemi iskola készül s ezt a miniszteriumnak át kellene engedni gyakorló iskolának, legalább a fűiskolát. Tudvalevő, hogy a gyakorló iskolák mindenütt minta iskolák, tehát a szeredai elemi iskola csak nyerne az által, ha megkapná a gyakorló iskolának. Ezt tehát feltételül tekintenem a továbbiakban.

„Gazdasági felsőnépiskola” szintén nyerne az által, ha egy ily nagyszabású intézet alkotó részévé alakíttatnék, mint négyosztályú polgári iskola, kifejtve és felszerelve mindennel, a miről szüksége van. Tantervi pedig a megfelelő magasabb dotációhoz jutnának, a melyről később fogok szólni.

Egyúttal szükséges volna még legalább

20—22 hold földnek becsatolása a gazdasághoz, hogy 36—40 hold földön egy több oldalú mintá gazdaság állhatna elé.

Ezen a minta gazdaságon az elemi iskolától felfelé a tanítóképzőig minden növendék köteles volna (a kereskedelmi kivéve, a mely elméletben szintén annak megismerésére köteleztetnék) a gazdaságot hirtökán rendes munkát végezni.

Később kifejtendő módzatok szerint a csik-somlyói tanító-képző belé olvadna ebbe az intézetbe, mint ugyancsak tanító-képzőbe és egyesülne vele, hogy az intézet a róm. kath. tanító és kántorképzést is külön czélnak tekinthesse.

Az intézet minden hazánkban létező intézettől elütne a következőkben:

1. Egész tanári kara külön szabályzat alapján alakulna s általában egy egységes tantestületet képezne, kivéve, ha speciális külön iskolája dolgait intézi. Minden faj iskolának meg lenne külön igazgatója s tanítói kara, de az összes egy igazgató vezetése alatt állana azon ügyekben, mely az egész intézetet ill-ti.

Azt a kicsinyes reformot is be lehetne hozni, hogy senki sem lenne tanár az egész intézetben, hanem tanító mind.

2. Hogy összes iskolájában a félévenként való haladást hozná be. A vakáció volna augusztusban egy hónap és februárban egy hónap. Vizsgálatot csak minden iskolafaj végzésével tenne az ifjú, tehát a polgári negyedik végén, vagyis mikor a 8-ik félévet végzi.

Ugyanígy a kereskedelmista 6 félév után. Ugyanígy a képezdész tanképesítőt 8 félév után. Ezen vizsgálatok tarthatók volna július első napjaiban, hogy az intézet alkalmazkodjék az ország más iskoláiboz. Ennek nagy neveléstani okai vannak lelkemben, de terem szűk azt elmondani.

3. Egészen külön igazgató tanács alatt állana az intézet, melyet dolgozatom végén teljesen leírok.

4. A tanítóképző 100 növendék részére internátust foglalna magában.

5. Az intézet fentartási költségeit az állam, az egyház és a megye adnák egyenlő arányban, érve azon költségeket, a melyek ezután merülnek fel, mert hisz, a mint fennebb említém, mindenik más intézettel is hozzájárul.

6. A tanári karnak a tanításon kívül az is feladata lenne, hogy a vármegyében felolvasásokat és előadásokat tartson, illetve a zenetanárok egyházi és világi zene- és dalkarokat alakítsanak. Ezt a tanítók végeznék, de a zenetanárok ellenőriznék.

Kóródy Miklós.

Tanító testületi gyűlés.

A csiki róm. kat. tanítótestület felsziki főkköre az őszi közgyűlését folyó évi november hó 9-én Csik-Szenttamáson tartotta meg.

A tagok teljes számban jelentek meg.

A főkkör mindenk előtt a kegyelet adóját róttá le néhai Földes József, a csik-somlyói róm. kath. tanítóképezde volt igazgató-tanára iránt az által, hogy az ő lelki üdvéért a csik-szenttamási templomban gyűlést megelőzőleg fötisztalendő Tompos Mátyás plebános által bemutatott engesztelő szent-mise áldozaton megjelent.

Szent-mise után a tagok Ferencz János és Györpál András helybeli tanítók gyakorlati tanításait hallgatták meg.

hogy kenegessük a mi fáj. Ha sokáig súlyos betegségben szenvedtünk, miért ne fogadnók szívesen a gyógyszer? Ha eddig gyengék valánk miért ne akarnánk megerősödni a király és a nemzet közötti kölcsönös bizalom és egyetértés által? Unitis viribus! Egyesült erővel! Ez felséges urunk jelszava s ez testesül meg a tíz szoborban.

Ez a tíz szobor egy koronás fejedelem felséges tüntetése a magyar állam eszme mellett a magyar korona főhatósága alatt élő népekkel szemben. Mintha ezt mondaná: ti csak népek vagytok a magyar pedig nemzet; ti kisebb-nagyobb jelentőségű tagjai a magyar állam testének, a magyar a törzse, ti a vendégek a magyar a házi gazda.

E királyi tüntetés így fojtja torkára a szót az illendőség határait nem ismerő nyelveskedőnek, így piritja meg a hálátlanságot, így zabolozza meg a féktelenkedő rágalmazást és így parancsol csendet az ok nélkül háborgó elemeknek.

De nagy lecke ez a tíz szobor a külföldnek is. Ország világ megértheti apostoli királyunk ezen tényéből, hogy a magyar király szíve és a magyar nemzet szíve között nincs választófal, nincs áthidalhatatlan mélység. S a mi királyunk s mi az ő nemzete, mi rajongunk érette s ő szeret minket, úgy a mint vagyunk, bánatunkkal és örömmel, gyálzatunkkal és dicsőségünkkel, erényeinkkel és hibáinkkal együtt; büszke a nemzet multjára, nem szégyentli jelenét és hatalmas kézzel építi jövőndő nagyságunk utjait. Már pedig a hol a koronás fő nemzetével együtt érez, egyre tör, van annak az államnak erkölcsi ereje, melynek alapjának méltó hely illeti meg őt Európa politikai szalonjában.

Tehát e tíz szobor nem pusztá emlékek összege, melyekkel az érdemnek szoktunk adózni, nem is csupán műtárgyak csoportja, melyeknek létesítése a magyar képzőművészet emelésére be-

folyással lehet, hanem egy hosszú élet zivatara. közt megőszült, messze látó és mélyen gondolkodó, nagy és bölcs fejedelem lelki világának tükre, alkotmányos életünk újabb keletű arany ballája; megnyugtató és fölemelő szózat; arany hid, melyen a korona és nemzet géniusza közlekednek.

Ugyanezért, midőn e nagyjelentőségű királyi elbatározás felett örvendezünk, nem szabad felednünk, hogy apostoli királyunk áldozatkészségének e megható nyilvánulása részünkről a tettekben mutatkozó hála kötelességét vonja maga után.

Hűség a királyhoz s tántoríthatlan ragaszkodás a trónhoz és a koronához! Ezek valának őseink tündöklő erényei. Ujtsuk fel, gyakoroljuk önzés nélkül s adjuk át utódainknak szent örökség gyanánt.

Éljen a király!

É l ő k é p e k.

— November 20-án. —

Tisztelt Szerkesztő ur! Egyik órán végképen le kell tünőm az irodalom szinpadáról, egyszerűen azon okból, mert az uram megsokalta a megjegyzéseket, melyekkel ismeretlen művoltomban — avagy kivoltomban — szidni szoktak azok a szereplők, kiket nem tudtam elég jól megdicsérni. No meg egyéb kifogása is van irodalmi babéram ellen az uramnak s azt hiszem ez fő ok, az ellőbbi csak fnum ürügy. Azt nem szivelheti-el az uram, hogy ilyen irodalmi komoly működéseim alkalmával, a babért magam számára keresvén, kifelejtve a csuszapajsból a babérlevelet. Pedig ő — a prózai lélek — többre becsüli a babérlevelet a csuszapajzban, mint a koszoruban. Hogy neki ilyen rossz guszatusa van, arról én csakugyan nem tehetek; de ha es engem megtalál

A gyűlés tárgyai voltak:

1. Ferencz József elnöki megnyitó beszéde, melyben a kartársi szeretet és összetartást ajánlotta a tagok figyelmébe.

A remek, — szépen kidolgozott elnöki megnyitói elnöknek köszönet és jegyzőkönyvi elismerés szavastatott.

2. A múlt gyűlés jegyzőkönyve olvastatott fel, mely hitelesített.

3. Bartis Lajos csikszentmihályi kántor-tanító szavalt Gyulay Pálnak „Pókainó” című költeményét. A gyűlés a szavalatot nagy tetszéssel fogdta s szavalonak elismerését fejezte ki; egyben pedig határozottan kimondatott, hogy a fiatal erőt kívánó munkák alul az öregebb kartársakat ezután felmenti.

4. Emlékbeszédet tartott Buzás János csikaj nádi tanító elhalt Vereas Lajos tagtára felett. A gyönyörű emlékbeszédért a gyűlés halás köszönetét nyilvánította.

5. Elnök a maga és tiszt társai nevében, miután a megbízás ideje lejárt, a tisztviselől lemond. A gyűlés volt tisztviselőinek elismerő köszönetét nyilvánítja azon hű, pontos és szorgalmas munkásságért, melyet a fiókkör ügyei körül kifejtettek és a lemondást tudomásul veszi. A gyűlés a tisztviselői kart közfelkiáltással választotta meg, mely szerint elnök lett: Imre János taploczai tanító, főjegyző: Ráduly Benjáminszentdomokosi kántortanító, aljegyző: Paláncz Sándor dántfalvi tanító, és könyvtárnok: Ferencz József karosfalvi tanító.

6. A könyvtár leltározására a tisztikar felkért.

7. Tárgyaltatt a következő írásban, egy tag által beadott kérdés.

„Egybevetvén a népoktatási törvény 29 §-át, melyben az foglaltatik, hogy a leány növendékek a fiaktól elkülönítendők s a mennyire lehetséges külön tanteremben tanítandók, a magas kormány és püspöki tanterv harmadik táblázatával, a mely ismét két tanítóval bíró iskoláknál úgy rendel, hogy egyik tanító az I. II., a másik a III. IV. V. VI. osztályt vezesse, mondjon véleményt az egyesület arra nézve: 1. hogy az idézett 29 §. kivánalma kizárja-e a tanterv rendelkezését, akkor mikor csak két tanítóról van szó? 2. Nem látja-e az eredményes tanítást lenyűgözőve, s a növendékek alapos kiképzését megköcskázta akkor, ha két tanítóval bíró iskolánál a nemek megosztásával két osztatlan hat osztályu iskola létesítetik? 3. Milyen módon oszlatuak a didaktikai tekintetek akkor, midőn a két tanító közül az egyik tanítónó?”

A tagok komoly megvitatás tárgyává teszik a kérdést és mindannyian abban állapodnak meg, hogy okvetetlen nagy hátrányára van az eredménynek az, ha a két tanítóval bíró iskolánál a tanulók nem szerint osztatnak meg, mert a kétfelé osztott iskolához képest az osztatlan iskolában csak félannyi eredmény érhető el, ugyanazért a két tanítós iskolánál a tanítás sikere határozottan veszélyes, ha nemek megosztásával mindkét tanító osztatlan hat osztály tanítására kényserítették, a kör tehát legtanácsosabbnak tartja azt, ha tanulók osztályonként, nem pedig, nem szerint osztassanak meg, — még akkor is, ha a két tanító közül az egyik nő.

8. Elnök jelenti, hogy a körből eltávozott Gál Sándor és Xántus Elek, továbbá új tagokul bemutatja Fazakas Gáspár, Dobay Ferencz, Pálosy Géza és Feigl Miksa urakat.

9. A gyakorlati tanítások bíraltattak meg.

Ferencz János gyakorlati tanítást tartott az I. osztályban a kis „sz” betű és a III-ik osztályban az

álló és folyó vizek ismertetéséről. Györgypál András az I. osztályban a kis „b” betűt és az iskolában lévő tárgyakat ismertetette az irvaolvasás és beszéd-értelem gyakorlat alapján. A gyakorlati tanítások méltatásában részt vettek: Buzás János, Dobay Ferencz, Imre János, Paláncz Sándor, Rakó Tamás és Puskás Tamás, melyek után mindkét gyakorlati tanítás teljesen sikerültnek enuntiatott. Végül a gyűlés jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki. Csik-Szt. Tamás község igen tisztelt előjáróságának azért a pártatlan tisztaság és a tanulók berendeléséért, melyet ez iskoláknál tapasztalni szerencsések voltunk.

10. A jövő gyűlés helyéül Csik-Karczfalva jelöltetett ki.

Több tárgy nem lévén, a gyűlést az elnök bezárta, honnan mindnyájan az ő uri lakására vonultak, hol már készen várt a kitűnő ebéd, mely alatt számos szép felkötött lett elmondva az egyházi, községi és egyleti tisztviselőkre.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A királyné nevenapja.** Erzsébet királyasszonyunk nevenapját e hó 19-én a somlyói főgimnázium tanári kara s ifjusága isteni tisztelettel s az előadások beszüntetésével ünnepelte meg. Valóban megérdemelné, hogy felséges asszonyunk dicső névnapja általános nemzeti ünnepé váljon, ki újabbán is fényes tanujelét adta a magyar nemzet iránt táplált igaz szeretetének, midőn a német császárnak Budapesten mondott híres felkötöttjéről tudomást véve, azonnal táviratban mondott köszönetet Vilmos császárnak, hogy oly gyönyörű és szívhez szóló felkötöttjében emlékezett meg az ő szeretett magyar nemzetéről.

— **Hymen.** Dr. Tiltscher Jenő községi orvos és kitűnő fogorvos f. hó 18-án vezette oltárhoz Gyergyó-Remetén özv. Mélik Istvánné kedves leányát, Elzát. Frigyüköz állandó boldogságot kívánunk.

— **Küldöttség.** A Gyergyó-Szentmiklóson felállítandó állami algimnázium ügyében a nagymélt. közoktatásügyi miniszter ur előtt f. hó 27-én megjelenendő küldöttség tagjainak válasza az intőző bizottság elnökéhez be érkeztek s ezek alapján a küldöttség vesznék részt a küldöttségben. Melt. Mikó Balint főispán ur vezetése mellett Mikó Árpád főispán, Jánosi Sándor (Nagy-Szeben), Lázár Menyhért, dr. Györffy Gyula, dr. Egyedi Arthur, Városvy Gyula országgyűlési képviselő, Ferency Károly esperes, Szentpéteri János plebános, Görög Joáchim plebános, Nagy Tamás, Simon Balázs, Csörgő Gyula (e három a gyergyó-szentmiklósi képviselő-testület kiküldöttjei), Lázár János, dr. Tiltscher Ede, dr. Szini János, Oláh Alajos (e két utóbi Szárhegy községből), Urmánczi János (Topliczáról), Roth István (Alfaluból), Ayéd Jákó, Köllő Miklós akad. szobrász, Deák Ignác.

— **Halálozások.** Csiktaploczai özv. Domokos Istvánné születt pokakereszturi Székely Katalin folyó hó 17-én élete 62-ik évében elhunyt Csik Szépvízen. — Jakab Jánosné szül. Faragó Mária, m. kir. államvasuti államtisztos és m. kir. postamester neje hosszas szenvedés folytán életének 57-ik évében folyó hó 15-én megszűnt élni. Temete f. hó 17-én délután 2 órakor a csikszentkirályi közös sírkertbe helyeztetett örök nyugalomra. Béke poraik fölött!

Most következett a hét kép azon sorrendben, mint az e lapok egyik számában írva volt. És itt következik már most az én nehéz szerepem, mikor ama hét képről s ama hét kép minden egyes alakjáról külön-külön egész hasáb dicsőretnet kellene írjak. Le kellene írnom, hogy kinek milyen színű és állásu volt a ruha dereka és szoknyája, kinek volt szép, szebb, legszebb és legeslegszebb az arca és állása? Gyönyörű volt-e a háborgó tenger tül-hullama? Hányszor zuzott fel a „tapavilhar” és melyik képet hányszor ismételte meg a kíváncsi közönség stb. Ezután egyenként el kellene sorolnom, hogy melyik képnek kik voltak a rendezői s ezen rendezőket egyenként kellene megdicsérnem stb. stb.

De ha ezt kívánja tölem T. Szerk. ur, akkor örökre bucsut mondunk egymásnak s ez lesz az az „egyik óra”, melyen megvállok a halhatatlanság mezejétől. No! Ezt ne kívánja! Elégedjék meg azzal, ha azt mondom, hogy egyik kép szebb volt a másikkal. Ezzel az van mondva, hogy mindenik szép volt. Ezzel van kimondva az is, hogy rendezőség — élén Riszner asszonyával — olyan látványosságban gyönyörködtette a néző közönséget, melyet még nem láttunk. A mi a képek hatását teljessé, az összhangot megragadóvá tehetette, az mind be volt mutatva a legcsekélyebb részletekig. Nem felejttem el melleleg felemlíteni azt a ritkaságot, hogy még csak a görög tűz sem rontotta a hatást. Ha ilyenről egyáltalán lehetne szó, az nem volna egyéb, mint az előfüggöny rákötöttségének, melyet sokkal jobb volna gördülve huzni, mint amugy elé-hátra cibálui.

Az „élsőkép” után tánc következett, mely csak a reggeli órákban ért véget.

Egy asszony.

— **Miniszeri rendelet a kereskedő-érdekeinek megvédése czéljából.** Több oldalról felmerült azon panaszok folytán, hogy egyes, különösen idegen kereskedők megbízottjai, a magukkal hozott cikkekkel, kereskedelmi utasok pedig mint a raktárakból iparüzési jogosultság nélkül eladásokat eszközölnek, s ezzel, valamint gyors eladásra való ingerlést tartalmazó hirdetésekkel az állandóan letelepedett és közterheket viselő kereskedőknek egyenlőtlen versenyt és kárt okoznak, a kereskedelmi miniszter utasította az elsőfoku iparhatóságokat, hogy mindenkiel szemben, legyen az kül, vagy belföldi a ki az országban bolthelyiségben, lakásban vagy szállodában vándor raktárt állít fel, az eladás mindaddig tiltassék meg, mig az ipartörvény 4-ik §-sa értelmében iparüzési számdékát az iparhatóságnak be nem jelentette s az iparigazolványt meg nem kapta, s a mennyiben valaki az iparüzés bejelentését elmulasztja, az iparhatóság azonnal a legnagyobb gyorsasággal köteles az illető ellen eljárni, a büntetési összeget előzetesen is biztosítani.

— **Gyógyszertár áthelyezés.** Hankó Antal gyógyszerész kérelmére s a megye közönsége javaslatára a belügyminiszter megengedte, hogy a csik-szentdomokoson eddig fennállott gyógyszerész csik-karczfalvára, mint a községi kör központjára áthelyeztessék, a mi időközben meg is történt.

— **Ötmillió forint aprópénz.** Ebben az esztendőben 5 millió forintnyi 10 és 20 fillérest fognak veretni és forgalomba hozni. Hiányosság mutatkozván ugyanis a kisebb váltópénzben s ezen hiányon akar a pénzügyminiszter segíteni az aprópénz tömeges előállításával.

— **Csiksomlyói jótékony nőegyesület** folyó évi november hó 27-én saját pénztára javára a gimnázium rajztermében műsorral összekötött fillérestélyt rendez, melyre e helyen a n. é. közönséget tisztelettel meghívja Bogády Gyuláné rendező. Program: 1. Nyitvány. 2. Magyar szóló. 3. Hegedű szóló. 4. Monolog. 5. „Az elkényeztetett férj” vigjáték 1 felv. 6. Élsőkép. Kezdet este 7 órakor. Belépti díj személyenként 20 fillér.

— **Táncbál volt a múlt szombaton**, melyet Simkovits József táncmester rendezett a növendékek számára. A polgári leányiskola és a somlyói gymnasiumi táncstanuló növendékei mutatták be tánc tanulmányuk eredményét. Négy pár leányka szép magyar jelmezben csinosan járta a magyar szót, négy pár pedig ugyanevezett „Govot”-ot táncolt. Hogy a hajdan „Sormagyaruk” nevezett táncból most mást csináltak „govokot” s azt mi-ért kellett eredetiségéből kifordítani azért, hogy „govok” legyen, annak csak a táncmester ur lehet a megmondhatója, ki azt hiszi talán, hogy valami nagyszerű cselekedetet művelt. A próbából 9 órakor véget ért, mert akkor a táncmester ur más rendbeli növendékei jöttek és foglalták el a tért a kisebb növendékek elől.

— **Fillérestély.** A gyergyó-szentmiklósi „Vereskereszt főkegyelet”-nek f. hó 2-án volt ez évben az utolsó fillérestélye, mely méltó és kedves befejezése volt azon sorozatnak, melyet az egyesület ezen öszre tervezett. Ezen utolsó estély rendezése Péter Lajosné, Czárai Berta és Orel Dező tagok feladatán jutott, kiknél buzgóbb és ügyesebbekre nem is bízhatták. Meglepetésül két gyönyörű képet gyönyörködtette a közönséget; az egyik „Jákó létrája”, a másik „Római lakoma” volt. Márkó Kristóf és Kelemen Elek szabatos hegedűjátéka a közönség közt nagy tetszésre talált. Az estély nagyon szép közönséget vonzott össze s úgy anyagi, mint az erkölcsi siker teljes megelégedésére szolgált mindenkinek.

— **Szerencsétlenül járt család.** Gy. Tölgyesen Berszán Iliáné kenderfőréssel foglalataskodván, annak egy részét a szobába a kályha mellé rakta száradni, ő pedig kiment az udvarra tovább dolgozni. A szobában egy lánán összedőlkezve aludt két kiskoru leánya, a szoba közepén egy teknőben 1 éves fia. Dolog közben az anya rémülve pillantotta meg a szobából kigomolygó füstöt. Erre a szoba felé rohant, és noha belől ez már teljesen lángba volt, betörve a lányok közé, a szoba közepéről felkapta fiacskáját, kiszaladt vele sietette az udvarra, aztán a más kettő után futott vissza de már ezalatt oly súlyos égési sebekeket kapott, hogy ő is összerogyott s a szomszédoknak csak nagy nehezen sikerült félholtan kimenteni a lángok közül; ekkor már a szemei is kiégtek a szerencsétlennek. Az összefutott emberek elnyomván a lángokat, a szobába előbbi helyen összedőlkezve, megfulladva és megszenesedve találták meg a két kis leánykát. Ugy a 3-ik kis gyermeknek, mint as anyának életben maradása bizonytalan, mert mindkettő súlyosan összeégett. A szerencsétlen család első sorban ugyan a meggondatlanságnak lett az áldozata, mert a tűz körül voltak a kendercsomók s így gyuladtak meg, de hozzájárult a nyomorságos élet is.

akadályozni egyszer, hogy a T. Szerk. ur megbízásának megfeleljek, azért ne engemet tessék elítélni. Mert oh, a férjeket tetszik ismerni, — Ön is az — a férjek valódi zsarnokok. Az „élsőkép”-ben is csupa hölgyek és hölgytelen férfiak szerepeltek; a nők férfiak csak otthon, vagy legalább is a nézőtérre zsarnokoskodtak. Az élsőképkel „összekötött” táncmulatságról pedig még egy teremmel külebb vonultak a „Csillag” nátha hozó szobáiba.

De hogy ezen bevezetés után csakugyan ráterjek az „élsőkép”-re is, megvallom, hogy kezdettől fogva bámultam és gratuláltam nememnek azon szívósságért, melylyel az „Undine” rege képeit színre hozták. Sok akadály nehezítette munkájukat s még több előítélet gáncsolta és tette kétségessé a kilátásokat az eredményre; míg végre ki-sült — az estély után — hogy azt a sok képzelet nehézségeket és kieszt előítéleteket maguk a rendezők eszelték ki, hogy annál nagyobb reklám előzze meg az estélyt. Ezt a magyarázatot meg én eszeltem ki, a t. szerk. ur szives engedelmével, mert másként nem tudom okos megfejtését adni annak, hogy annyi sok gáncsolás után is a mi m. t. publikumunk akkora számmal jelent meg az estélyen.

Ha én rendező lettem volna, el is fogadnám ezt a megfejtést.

Mielőtt a függőnyt felhúzták — az az, hogy asztranciálgáltak — volna, dr. Fejér Mihály ur a publikum közül egy kis, piros terítés asztal mellé helyezkedett el s felolvasta „Undine” történetét, melynek bevezetésében néhány rövid szóban felemlítette az idegen származásu rege magyarosítót, a fordított és a festőt, ki magyar esettel amas idegen szobában telettek pingálta.

— Csikgyimesen, 1897. december 4-én (szombaton) a vasuti állomás I. II. oszt. nagy termében táncszertély rendeztetik. Belépti díj: személyjegy 80 kr, családijegy 1 frt 50 kr. Jó ételekről és italokról Hamburg vendéglős gondoskodik. A tiszta jövedelem a vasut körüli befásítására lesz fordítva.

— Volt alkalmunk megtekinteni a „Képes Csáládi Lapok” előfizetőinek készült karácsonyi ajándékot, és ósintén szólva bámultuk azt a bőkezűséget, mely ily pompás kötetet ad ajándékba előfizetőinek. A mű Halévi „A ki nem tudott kettőt szeretni” című remek regénye, melyet K. Beniczky Irma ismert tollu és remek stílusú írónőnk fordított magyarra a Képes Csáládi Lapoknak. Ezt a regényt azok is megkapják ajándékul kik mostantól kezdve előfizetőnek a Képes Csáládi Lapok című illusztrált szépirodalmi hetilapra. Csinos színes vássonba van kötve a regény, gazdag arany díszítéssel, tiszta nyomás finom papíron, úgy, hogy bármily szalonasztalnak díszére válik. Ha tekintjük, hogy a Képes Csáládi Lapok a legolcsóbb illusztrált szépirodalmi hetilap, igazán nem ajánlhatjuk eléggé olvasóinknak, hogy reá előfizessenek. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, egy negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest Vadász utca 14. sz.

— „Vörner E.” a modern regényirodalom legkiválóbb írója, érdekesítő mesészővés és gyönyörű irányánál fogva a híres és népszerű Marlittot is tulasáryalja. — A füzet legfinomabb papíron van nyomva, gazdagon illusztrálva és mégis csak 15 krba kerül, mi által lehetővé akarom tenni, hogy ezen különös becses bíró mű mindenki által megszereshető legyen. Minden héten 1 füzet fog megjelenni. Mutatvány füzetekkel mindenkinek szívesen szolgálók. Megrendelési cím Nagel István Budapesten, VII., Vörösmarty-utca 17.

— Szerkesztői üzenet. Beküldött tanítói gyűlések, valamint a csik-somlyói tanító képezde ünnepélyéről szóló referátát tárgyalmas miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

Egy fekete kézi táská e hó 22-én 4 óra tájt szentkirályon innen a kocsirol leesett. A megtaláló a szentkirályi jegyzőnél jelentkezék. Juttalmat kap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MOLNÁR JÓZSEF.
FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:
VÉRTES LAJOS.
KIADÓ- és LAPTULAJDONOS:
GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Sz. 2516—1897.

ki.

Pályázat.

Csik-Szereda rendezett tanácsu városban a gazdasági tanácsosi és pénztárnoki állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

A gazdasági tanácsos évi javadalmazása 300 forint.

A pénztárnoké évi 500 frt.

Felhívának mindazok, kik ez utóbbi állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat s eddigi alkalmzatásukat igazoló okmányokkal felszerelt sajtókezűleg irt s szabályszerűleg bélyegzett pályázati kérvényüket folyó évi december 9-ig aláírott polgármesterhez adják be.

A pénztárnoki állásra vonatkozólag adóhivatal vagy pénzügyigazgatóságnál szolgált egyén előnybe részesíttetik.

Csik-Szereda, 1897. november 22-én.

Élthes Jakab,
polgármester.

1—3

Sz. 133—1897. tilvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gy.-szentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stein Izrael o-topliczai lakos végrehajtónak Péter Ferencz Imréné gyergyó-remetei végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csik-szeredai kir. törvényszék (a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíró) területén lévő Remete község határára fekvő a gy.-remetei 216. sz. tjkvben A + 492/a. hraz. alatti 15 frt, 492/b. hraz. a. 7 frt, 493b. hraz. a. 160 frt, 6709. hraz. a. 4 frt, 6725. hraz. a. 2 frt, 10687. hraz. a. 3 frt, 21351., 21354. hraz. a. 4 frt, 22057., 22058. hraz. a. 5 frt, 28396., 28397., 28398. hraz. a. 7 frt becsértékű; a remetei 740. sz. tjkvben A + 2230—2234. hraz. a. 9 frt, a remetei 898. sz. tjkvben A + 4305., 4306., 4307. hraz. a. 11 frt, 22742., 22743., 22744., 22745. hraz. a. 14 frt becsértékű, a remetei 1518. sz. tjkvben A + 10865., 10866. hraz. a. 8 frt, 22577., 22578. hraz. a. 43 frt, 25728-tól 25731-ig hraz. a. 57 frt, 25896—25903. hraz. a. 14 frt, 26977/a. hraz. a. 12 frt, 28253., 28254. hraz. a. 23 frt becsértékű; a remetei 3208. sz. tjkvben A + 3928a. hraz. a. 1 frt becsértékű, a remetei 696. sz. tjkvben A + 2013., 2017 hraz. a. 96 frt, 2135—2138. hraz. a. 16 frt, 5853a., 5853b., 5854., 5855., 5856. hraz. a. 4 frt,

7147—7150. hraz. a. 7 frt, 27773—27776. hraz. a. 77 frt becsértékű; a remetei 788. sz. tjkvben A + 2540—2543. hraz. a. 24 frt, 2692—2695. hraz. a. 24 frt, 17637—17642. hraz. a. 9 frt, a remetei 1518. sz. tjkvből a 3652. sz. tjkvbe átjegyzett 28129., 28130. hraz. a. 27 frt és a remetei 696. sz. tjkvben A + 27071—27078. hraz. a. 10 frt becsértékű egész ingatlanokra, ezen becsértékekben ezennel megállapított kikiáltási ár n elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi december hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor Remete község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gy.-Szentmiklóson, 1897. évi január hó 15-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Páll Venczel,
kir. aljbíró.

Sz. 438—1897.

Árverezési hirdetmény.

Alólirt község előljárósága közhírré teszi, hogy a Csik-Madaras község II-ik határrésében lévő összes havasi legelő és kaszálója a folyó évi december hó 4-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg a jövő 1898. évre a község hivatalos házánál haszonbérbe adja.

Árverezni szándékozik 10% bánatpénzt tartoznak letenni az árverezés megkezdése előtt az előljáróság kezéhez.

Árverezési feltételek és a kikiáltási ár a hivatalos órákban a község előljáróságánál megtekinthetők.

Csik-Madaras, 1897. november hó 13-án.

Sándor Joákim,
bíró. Sárossy Dénes,
jegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dítrói takarékpénztár végrehajtónak Antal József Lajosé radnóthi lakos végrehajtást szenvedő elleni 80 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csik-szeredai kir. törvényszék (a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíró) területén lévő Remete község határára fekvő, a gy.-remetei 262. sz. tjkvben A + 9878., 10796. 10886., 11342., 19945., 19946., 22333/a., 27332., 27533., 28211., 29300., 29301/1., 3067. hraz. a. ingatlanokra 272 frtban megállapított, a remetei 718. sz. tjkvben A + 2096., 2097., 2098. hraz. a. ingatlanokra 6 frtban megállapított, a remetei 1650. sz. tjkvben A + 27253—27301. hraz. a. ingatlanokból Antal József Lajosé illetőségére 1/100 részre 1 frtban megállapított, a remetei 1892. sz. tjkvben A + 22641., 22642., 22644., 22645. hraz. a. ingatlanokra

19 frtban megállapított; a remetei 2486. számú tjkvben A + 9784., 9790. hraz. a. ingatlanokra 9 frtban, a remetei 2832. sz. tjkvben A + 12898. hraz. a. ingatlanra 2 frtban s végül a gyergyó-remetei 60. sz. tjkvbe id. Melik Istvánné s társai nevére árt A + 8148. hraz. ingatlanra 10 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi december hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor Remete község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklós, 1896. évi november hó 23-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Páll Venczel,
kir. aljbíró.

Eladó három darab igen kitünő vadászkutya (kopó). A három darabnak az ára együttesen 45 frt. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal. 2—3

Vadakat löve

egészen tilalig bármily mennyiségben legjobb árak mellett beveaszük és pedig: őzeket felbontva bőrrel együtt mérve kilonként 50 kr. Magyaros tyuk, császár madár darabonként 60 kr. Fogolyamadarakot darabonként 45 krért.

Vasuton vagy postautánvét mellett bérmentve beküldendő

Kuchman-testvérek
vad- és hentes-üzlete
Brassó.

3—3

KÖHÖGÉS,

8—10

rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatás szer a RETHY-féle

pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. — Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr,

5 dobozzal 1 frt 50 krért

bérmentve küld

RETHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Rethy Béla
gyógyszerész

A „The Gresham”

ANGOL ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Londonban

(alapított: 1848. évben)

folyó évi szeptember hó 1-étől kezdve életbe léptette az új

Jelzálog-kölcsön biztosítási módozatot,

a mely lehetővé teszi minden föld-, vagy házbirtokosnak, a kinek ingatlana jelzálog-kölcsönrel van terhelve, hogy egy ilyen jelzálog-kölcsön biztosítás megkötése által, csekély díj fizetés ellenében családjának azon kedvezményt biztosítsa, hogy azon esetben, ha ő a kölcsön törlesztés-időtartama alatt bármikor meghalna, a jelzálog-kölcsönrel megterhelt birtoka tehermentesül maradjon a családnak.

Ilyen jelzálog-kölcsön a biztosítás megkötése által egy igen csekély évi díj ellenében azon kötelezettséget vállalja magára a társulat, hogy a szerződő félnek a kölcsön-törlesztési időtartamon belül bármikor beálló halálakor, a birtokot még terhelő jelzálog-kölcsön összeget az illető kölcsönadó pénzintézetnek azonnal visszafizeti és a családot a tehermentes birtok élvezetébe juttatja.

Ezen biztosításnak megkötésénél teljesen mindegy, hogy a kölcsön mostani avagy régebbi keletű, mivel az évi díj csak a még hátralévő időtartam alapján számíttatik.

A feltételek világosak és mindenki által könnyen megérthetők. — A felvételi eljárás semmiféle nehézséggel nem jár.

Részletes fölvilágosításokkal szolgál:

a „The Gresham” angol életbiztosító társaság

Jelzálog-kölcsön osztályának erdélyrészi vezérképviselője

Szepessy Lajos,

Kolozsvárt, Trenosón-tér 1. sz., (saját ház.)

9 12

ORSZÁGOS HIRLAP

Főszerkesztő:
Mikszáth Kálmán.

POLITIKAI
és
TÁRSADALMI NAPILAP.

Felelős szerkesztő:
Lipcsey Ádám.

November 20-án jelent meg az „Országos Hirlap“ első száma.

A magyar politikai és társadalmi közélet negyven előkelő férfia alapította oly módon, hogy ez a lap **függetlenségét** minden irányban állandóan megőrizhesse.

Anyagilag és szellemileg szolidul jól fundált, erős, igaz magyar lap, mely egyetlen párt szolgálatában sem áll: a kormánytól független: nincs egyes vállalkozó kezében, tehát nem követ és nem követhet egyéni célt, üzleti érdeket. Egyetlen ura van, az **igazság**.

Tárgyilagos, komoly bírálatának tere a közélet egész mezeje s annak minden szereplője.

Modera, hangja erős, de nem durva. Izléstelenség, személyeskedés belőle egyszersmindenkorra számüzve van.

A szerencsés és nagy nemzetközi jelentőségű helyzetbe jutott, modern Magyarország haladásának útja a **szabadelvűségnek fokozatos fejlesztése** a nemzeti közvéleményben, alapja és célja a **magyarság faji megerősítése**.

Ennek a nagyszerű, legfőbb nemzeti föladatnak s az a körül forrongó küzdelmeknek munkára, harezra kész bajnoka az Országos Hirlap.

Valódi magyar szellemének, tisztességes hangjának, magas irodalmi színvonalának eleve biztosítéka az a körülmény, hogy az Országos Hirlap főszerkesztője

MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Felelős szerkesztő **Lipcsey Ádám.**

A lap belső dolgozótársai: *Kálnoki Izidor* segédszerkesztő, *dr. Pap Dávid*, *Keszler József*, *Lovassy Andor*, *Papp Dániel*, *Mérai Horváth Károly*, *Kabos Ede*, *dr. Guthy Soma*, *Lendvay Sándor*, *Reiniger Simon*, *dr. Molnár Géza*, *Lakatos Sándor*, *Stojanovits Jenő*, *Hegyi Ödön*, *Fodor Oszkár*, *dr. Haller Károly* stb.

Az Országos Hirlap levelezőket tart az ország minden részében. Kivétel nélkül minden nagyobb városban, azonkívül a külső országok metropolisáiban, úgy, hogy minden nevezetes eseményről gyors, kimerítő tudósításokat közölhet.

Mikszáth Kálmán az Országos Hirlap minden egyes számába fog írni, s körülötte lesz a legjelesebb tárczairók egész gárdája. A lap belső dolgozótársain kívül tárczákat írnak: *Tömörkény*, *Vámbéry Ármán*, *Ágai Adolf*, *Kozma Andor*, *Marczali Henrik*, *Homo (Pollák Illés)*, *Junius*, *Gárdonyi Géza*, *Sebestyén Gyula*, *Sz. Nogáll Janka*, *Beöthy Zsolt*, *Kálnay László*, *Szabó Endre*, *Kazár Emil*, *Vértesi Arnold* stb.

A **Közgazdasági rovat** is a legértelmesebb lesz. *Dr. Pap Dávid* jeles közgazdasági író intézi a lapnak ezt a részét, a közgazdasági rovatot *Lendvay Sándor* vezeti. A tőzsdéről *Keszler József* ir naponként élénk színgazdag tollal tájékoztató képet, hétről-hétre összefoglaló kritikai szemlét. **Mezőgazdasági** rovatunkat a rendes közleményein kívül főleg tartalmassá teszi *Miklós Ödön*, gazdag tapasztalataival és széles látkörével. Az erdőgazdaság köréből *Bedő Albert*től leszünk szerencsések hozni cikkeket. Ezen felül *dr. Bamberger Béla*, *György Endre* és *Szabó Jenő*, mind a hárman elismert tekintélyű szakférfiak gazdagítják lapunkat közgazdasági közleményekkel.

A jeles erőkre bizott szakrovatokon kívül kedves és vonzó olvasmány is bőven lesz az *Országos Hirlap*-ban. A **Mindenféle** rovatában az olvasó meg fogja találni az érdekeségek egész halmazát. Tömértelen kedves és pikáns apróságok idegen országok társadalmából, szintugy jelentősebb tudnivalók a külföld tudományos mozgalmából, számtalan komoly és derűs epizódja a közéletnek, kikapott színes részletek a nagy események kulisszái mögül: megannyi vonzó újdonság, a mely nem szenzációja bár a napnak, mindenkor friss és kellemes olvasmány.

Végül, elhagyva számtalan apró rovatot, szólunk a **Regénytárról**. Gondoskodva megválogatjuk a világirodalomból a legszebbeket s művészi fordításban adjuk közre. Legelső regényünk egy friss, bájos külföldi munka: a „**Róka-ut**“, mely az egész világon nagy feltűnést keltett. Ezt követi *Mikszáth Kálmán*-nak „**Az új Zrinyiász**“ című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az Országos Hirlap ez évi november 20-tól kezdve jelenik meg naponként, ünnep- és vasárnapokat követő napokon is.

Az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetési ára:

Egy évre 14 frt. — Félévre 7 frt. — Negyedévre 3 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt 20 kr.

Az előfizetési pénzek (legezelszerűbben postautalványon) a kiadóhivatalba (Budapest, VIII., József-körut 65.) küldendők. **Előfizetéseket ezenkívül elfogad minden postahivatal, könyvkereskedés és újságelárusító.**

AZ ORSZÁGOS HIRLAP

kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-körut 65.

Sz. 1939—1897. tikkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gyergyói Első Mezőgazdasági Előlegegyet végrehajtónak várhegyi Hurbán Mihály végrehajtást szenvedő elleni 131 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság) területén levő Várhegy község határán fekvő a várhegyi 76 sztkvben foglalt 328, 331, 333—335, 1116. hrsz. alatti 204 frt, 379, 380 hrsz. alatti 7 frt, 329, 330, 336, 1114. 1115 hrsz alatti 22 frt becsértékű, a 68 sztkvben foglalt 291—301 hrsz. alatti 27 frt, 366—369 hrsz. alatti 24 frt, 461, 462 hrsz. alatti 24 frt, 1172, 1174, 1651 hrsz. alatti 16 frt becsértékű, a 90 sz. tkvben foglalt 389, 429—432 hrsz. alatti 73 frt, 391 hrsz. alatti 6 frt, 1143 hrsz. alatti 5 frt, 1616/2 hrsz. alatti 2 frt becsértékű, a 77 sz. tkvben foglalt 894, 895, 897 hrsz. alatti 222 frt, a remetei 2309 sztkvben foglalt 17720 hrsz. alatti 13 frt becsértékű, a 2224 sz. tkvben foglalt 15829, 15830 hrsz. alatti 98 frt, 15888/2 15889 hrsz. alatti 49 frt, 17669 hrsz. alatti 8 frt, 17726 hrsz. alatti 5 frt becsértékű, a 2235. számú tkvben foglalt 15961—15971. hrsz. alatti 28 frt, 17829 hrsz. a. 11 frt, 17994, 17995 hrsz. alatti 9 frt, a 2293 sz. tkvben foglalt 17237—17242 hrsz. alatti 39 frt becsértékű egész ingatlanokra ezen becsértékben az árverést ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi január hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor Várhegy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/o-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Gyergyó-Szentmiklós, 1897. július hó 26.

Páll Venczel,
kir. aljbíró.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gyergyói Első Mezőgazdasági Előlegegyet végrehajtónak várhegyi Pap Nikuláj János, Pap Péter Jánosé végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság) területén levő Várhegy község határán fekvő a ditrói 2851. sz. tkvben foglalt 22623 hrsz. alatti 33 frt, 22624 hrsz. a. 33 frt, 22622 hrsz. alatti 28 frt becsértékű, a remetei 2610 sz. tkvben foglalt 15612/8 hrsz. a. 134 frt becsértékű, a 2197 sz. tkvben foglalt 14725—14728, 14734—14736, 14738—14754 hrsz. alatti 268 frt becsértékű, a 2162 sz. tkvben foglalt 15470, 15471 hrsz. alatti 37 frt becsértékű, a 2072 sz. tkvben foglalt 14395—14397 hrsz. alatti 17 frt, 14704, 14705, 14710, 14711 hrsz. alatti 34 frt, 15615 hrsz. alatti 10 frt, 15620, 15621, 15622 hrsz. alatti 23 frt, 15625 hrsz. a. 28 frt, 16789—16800 hrsz. alatti 30 frt becsértékű, a 2771 sz. tkvben foglalt 15469/1, 15469/2 hrsz. alatti 113 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a fennebbi becsértékben ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi január hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Várhegy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/o-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklós, 1897. évi július hó 5-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Páll Venczel,
kir. aljbíró.

Vákár Fivérek borkereskedése Gyergyó-Szent-Miklóson.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint sikerült az általános jó hírnévnek örvendő

Nagys. özv. Pálffy Ferenczné urnő

Küköllömentén Vámos-Udvarhelyi pinczejéből több fajta borokat megvásárolni.

Ennél fogva tehát azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy daczára az előre látható silány bortermésnek képesek vagyunk jó asztali borokat 56 liter vételnél 26 krtól 30 krig, jó peccsenye borokat 35 krtól 40 krig, továbbá igen finom faj borokat 50 krtól 80 krig árusítani. — Kevesebb vételnél azonban literenként 6 krral drágább. 1 liter jó asztali bor üvegestől 44 kr, peccsenyebor 50 kr. Üres üvegek 8 krba vissza vétetnek.

Szives megrendeléseket a legnagyobb készséggel eszközölve
maradunk,
kiváló tisztelettel

Vákár Fivérek.

7—9

Elsőrangu hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

B U D A P E S T.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakkbavágó
kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

2—12

Részletes árjegyzékkel
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskavágók

Morzsolók.

Borpresek.

E k e k

Vetőgépek

Védjegy.

8—12

F E R E N C Z - p á l i n k a

(Sósborszesz)

VÉRTES

gyógysz.-féle

használatban a leghatásosabb. 1 üveg 1 és 2 korona.

FŐRAKTÁR: Gy.-Szentmiklós és vidékére: Vákár-fivéreknél.

Azonkívül kapható:

Csik-Szeredában: Gössy Árpád gyógytárában és Nagy Gyula kereskedésében.
Székely-Udvarhely: Bodrogi A., ifj. Derzsy Antal, Fárzady K. K., Gál János,
Gergely János és Máthé János kereskedőknél.
Sz.-Keresztúron: Jaeger J. gyógytárában és Lengyel László kereskedésében,
valamint közvetlen

Vértés Lajos Sas-gyógytárában Lugoson.

